

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
ΑΡΧΑΙΑ
ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΓΝΩΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Κείμενο διδαγμένο από πρωτότυπο: Δημοσθένους
«Υπέρ τῆς Ροδίων Ἐλευθερίας»

Προοίμιον §§1-2

Οἶμαι δεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ τηλικούτων βουλευομένων διδόναι παρησίαν ἐκάστῳ τῶν συμβουλευόντων. ἐγὼ δ' οὐδέπω πῶθ' ἠγησάμην χαλεπὸν τὸ διδάξαι τὰ βέλτισθ' ὑμᾶς (ὡς γὰρ εἰπεῖν ἀπλῶς, ἅπαντες ὑπάρχειν ἐγνωκότες μοι δοκεῖτε), ἀλλὰ τὸ πείσασθαι πράττειν ταῦτα ἐπειδὴν γὰρ τι δόξη καὶ ψηφισθῆ, τότε ἴσον τοῦ πραχθῆναι ἀπέχει ὅσον περὶ πρὶν δόξαι. ἔστι μὲν οὖν ἐν ὧν ἐγὼ νομίζω χάριν ὑμᾶς τοῖς θεοῖς ὀφείλιν, τὸ τοὺς διὰ τὴν αὐτῶν ὕβριν ὑμῖν πολεμήσαντας οὐ πάλα νῦν ἐν ὑμῖν μόνοις τῆς αὐτῶν σωτηρίας ἔχειν τὰς ἐλπίδας. ἄξιον δ' ἡσθῆναι τῷ παρόντι καιρῷ· συμβήσεται γὰρ ὑμῖν, ἐὰν ἂν χρησθῆτε βουλευσασθ' ὑπὲρ αὐτοῦ, τὰς παρὰ τῶν διαβαλλόντων τὴν πόλιν ἡμῶν βλασφημίας ἔργῳ μετὰ δόξης καλῆς ἀπολύσασθαι.

A. Από το κείμενο που σας δόθηκε να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το απόσπασμα:

«Οἶμαι δεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐλπίδας»

Μονάδες 10

B. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

1. α. Τι γνωρίζετε για τους λογογράφους.
- β. Ποιες ήταν οι ἀτεχνες και ποιες οι έντεχνες πίστεις στο ρητορικό λόγο (απλή αναφορά).

Μονάδες 10

2. «διὰ τὴν αὐτῶν ὕβριν ὑμῖν πολεμήσαντας»

Τι θεωρεῖ «ὕβριν» ο Δημοσθένης;

Να σχολιάσετε την τακτική του ρήτορα τόσο στο σημείο αυτό του προοιμίου όσο και στο απόσπασμα από μετάφραση (§15-16 «...Και δε θα το ἔλεγα να βάλουν μυαλό»)

«...Και δεν θα τα έλεγα ποτέ αυτά, αν πίστευα ότι συμφέρουν μόνο τη δημοκρατική παράταξη της Ρόδου, διότι ούτε εκπροσωπώ τους ανθρώπους αυτούς ως πρόξενος ούτε με κανέναν τους έχω προσωπική φιλία. Αλλά και στην περίπτωση ακόμη που θα συνέβαιναν αυτά τα δυο, πάλι δε μιλούσα έτσι, αν δεν πίστευα πως αυτό είναι το συμφέρον σας, επειδή εγώ, αν μπορεί να το πει αυτό κάποιος που συνηγορεί για τη σωτηρία τους, συμμερίζομαι τη χαρά σας γι' αυτά που έπαθαν οι Ρόδιοι. Γιατί με το να σας αρνηθούν να λάβετε αυτά που σας ανήκαν έχουν χάσει την ελευθερία τους και ενώ είχαν κερδημένο το δικαίωμα να είναι σύμμαχοι ισότιμοι με σας που είστε Έλληνες και ανώτεροί τους, έχουν καταντήσει δούλοι βαρβάρων και δούλων, τους οποίους δέχθηκαν στις ακροπόλεις. Όμως λίγο ακόμη και θα έλεγα πως αυτά θα τους βγουν και σε καλό, αν σεις θελήσετε να τους βοηθήσετε. Γιατί, αν τους έρχονταν όλα καλά, δεν ξέρω, ως Ρόδιοι που είναι, αν θ' αποφάσιζαν ποτέ να βάλουν μυαλό...»

Μονάδες 15

3. «διδόναι παρρησίαν ἑκάστῳ τῶν συμβουλευόντων»
 Η χρήση του δικαιώματος να μιλήσει κάποιος Αθηναίος, ποια σχέση έχει με την «ισηγορία» και την παρρησία;
 Πως εξηγείται η έκκληση του Δημοσθένη για την εξασφάλιση της παρρησίας στην προκειμένη περίπτωση;

Μονάδες 15

4. α. Να σημειώσετε τις λέξεις του πρωτότυπου κειμένου με τις οποίες σχετίζονται ετυμολογικά οι παρακάτω λέξεις:
δάσκαλος, άγνωστος, ευπραγία, δογματισμός, ηδονή
- β. Να γράψετε ένα ομορξίσο σύνθετο ουσιαστικό ή επίθετο στη νέα ελληνική για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:
δειν, δίδοναι, έχειν, συμβήσεται, απολύσασθαι

Μονάδες 5

Μονάδες 5

B. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλλὰ γὰρ ὅτι μὲν ἐν Σπάρτῃ μάλιστα πείθονται ταῖς ἀρχαῖς τε καὶ τοῖς νόμοις, ἴσμεν ἅπαντες. ἐγὼ μὲντοι οὐδ' ἐγχειρῆσαι οἶμαι πρότερον τὸν Λυκούργον ταύτην τὴν εὐταξίαν καθιστάναι πρὶν ὁμογνώμονας ἐποιήσατο τοὺς κρατίστους τῶν ἐν τῇ πόλει. τεκμαίρομαι δὲ ταῦτα, ὅτι ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν οἱ δυνατώτεροι οὐδὲ βούλονται δοκεῖν τὰς ἀρχὰς φοβεῖσθαι, ἀλλὰ νομίζουσι τοῦτο ἀνελεύθερον εἶναι ἐν δὲ τῇ Σπάρτῃ οἱ κράτιστοι καὶ ὑπέρχονται μάλιστα τὰς ἀρχὰς καὶ τῷ ταπεινοὶ εἶναι μεγαλύνονται

ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ, ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ, ΠΟΛΙΤΕΙΑ §§8,1-2

Τεκμαίρομαι: συμπεραίνω

υπέρχονται τὰς ἀρχάς: περιποιούνται – φροντίζουν τις αρχές

1. Να αποδοθεί το κείμενο στη νέα ελληνική.

Μονάδες 20

2. α. **ἅπαντες:** Να γραφεί η δοτική ενικού του θηλυκού γένους.
ὁμογνώμονας: Να γραφεί κλητική ενικού.
ταύτην: Να γραφεί δοτική πληθυντικού αρσενικού γένους.
κράτιστοι: Να γράψετε την αιτιατική ενικού του αρσενικού στο συγκριτικό βαθμό.
ταπεινοί: Να γραφεί ο υπερθετικός βαθμός του επιρρημάτος.

Μονάδες 5

- β. **ἐγχειρήσαι:** γ' ενικό οριστική αορίστου.
ἴσμεν: απαρέμφατο στον ίδιο χρόνο.
ἐποίησατο: το ίδιο πρόσωπο στον παρακειμενο.
νομίζουσι: το ίδιο πρόσωπο στο μέλλοντα.
βούλονται: β' πληθυντικό υποτακτικής αορίστου.

Μονάδες 5

3. α. **ταῖς ἀρχαῖς, τὸν Λυκοῦργον, τῶν ἐν τῇ πόλει, φοβεῖσθαι, ἀνελεύθερον**

Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις παραπάνω λέξεις του κειμένου

Μονάδες 5

- β. **«ὄτι μὲν ἐν Σπάρτῃ μάλιστα πείθονται ταῖς ἀρχαῖς καὶ τοῖς νόμοις»**
«πρὶν ὁμογνώμονας ἐποίησατο τοὺς κράτιστους τῶν ἐν τῇ πόλει»

Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις παραπάνω προτάσεις (εισαγωγή, εκφορά, χρήση).

Μονάδες 5